

दैनिक

लुम्बिनी

निजी क्षेत्रबाट निरन्तर प्रकाशित पहिलो राष्ट्रिय दैनिक

हामी बोलेर मात्र
होइन पुर्‍याएर छाड्छौं

तपाईंको अत्यन्तै जरूरी चिठी एवं पार्सलहरू
नेपाल लगायत भारत र विश्वका प्रमुख शहरहरूमा
पठाउनु परेमा हामीलाई सम्भन्हुहोस् ।

सुपर काइनेटिक
कुरियर्स सर्भिस

ट्राफिक चोक हिमालयन
बैंकको साइड (सूर्य लाईफ इन्सोरेन्स भएको
गवन) फोन:- ०७७५४२५७७७

वर्ष ३७ | अंक ९७ | बुटवल | २०८१ चैत २१, गते बिहीबार

नेपाल संवत्

११४५ | Thursday Apr. 03, 2025

पृष्ठ ४

मूल्य रु. ६ मात्र

Lumbini

ओली-मोदी भेटवार्ता हुने

बुटवल । प्रधानमन्त्री केपी शर्मा ओली र भारतीय समकक्षी नरेन्द्र मोदीबीच भेटवार्ता हुने भएको छ । शुक्रबार थाइल्यान्डको राजधानी बैंककमा उनीहरूबीच भेटवार्ता हुने परराष्ट्र मन्त्रालयका अधिकारीहरूले जानकारी दिएका छन् ।

बहुक्षेत्रीय प्राविधिक तथा आर्थिक सहयोगका लागि बंगाल खाडीको प्रयास (विमिस्टेक) को छैटौँ सम्मेलनका अवसरमा ओली र मोदीबीच साइडलाइन वार्ता हुने निश्चित भएको परराष्ट्र स्रोतले जानकारी दिएको छ । परराष्ट्रमन्त्री आरजु राणाले भारतीय समकक्षी एस जयशंकरसँग ओली र मोदीबीच भेटवार्ताका लागि पहल गरेकी थिइन् । परराष्ट्रमन्त्री राणाकै पहलमा दुई देशका प्रधानमन्त्रीबीच शुक्रबार अपराह्न भेटवार्ता हुने निश्चित भएको बताइएको छ । उनीहरूबीच दुई पक्षीय हितका विषयमा छलफल हुने अधिकारीहरूको भनाइ छ । नेपाल र भारत सम्बन्धको सुदृढीकरण र आपसी हितका विषयमा छलफल हुने भनिएको छ । एजेन्डाका विषयमा अहिल्यै सबै कुरा निश्चित नभएको उनीहरूको भनाइ छ ।

नेपाल सरकारले आगामी जेठ २, ३ र ४ गते काठमाडौँमा सगरमाथा संवाद कार्यक्रम आयोजना गर्दैछ । सरकारले उक्त कार्यक्रमको प्रमुख अतिथिको निमन्त्रणा पनि भारतीय प्रधानमन्त्री मोदीलाई दिएको छ ।

परराष्ट्रमन्त्री राणा राइसिना डायलगमा सहभागी हुन गत चैत पहिलो साता नयाँ दिल्ली गएका बेला विदेशमन्त्री एस जयशंकरमार्फत् प्रमुख अतिथिको निमन्त्रणा दिएको स्रोतको भनाइ छ । सरकारले प्रमुख अतिथिको रूपमा मोदीलाई बोलाए पनि उनी आउने नआउने निश्चित भइसकेको छैन । प्रधानमन्त्री ओलीले त्यस विषयमा पनि भारतीय समकक्षीसँग छलफल गर्ने बताइएको छ । प्रधानमन्त्री ओली आफैँले सगरमाथा संवादका लागि समकक्षी मोदीलाई आग्रह गर्ने प्रधानमन्त्री कार्यालय स्रोतको भनाइ छ । प्रधानमन्त्री ओली र भारतीय समकक्षी मोदीबीच यसअघि गत असोज ६ गते न्युयोर्कमा भेटवार्ता भएको थियो । संयुक्त राष्ट्रसंघको ७९औँ महासभामा भाग लिन अमेरिका गएका बेला प्रधानमन्त्री ओली र मोदीबीच करिब आधा घन्टा साइडलाइन वार्ता भएको थियो । परराष्ट्रमन्त्री राणाको विशेष पहलमै ओली र मोदीबीच न्युयोर्कमा भेटवार्ता संभव भएको थियो ।

त्यतिबेला भारतीय प्रधानमन्त्री मोदीले नेपाल-भारत सम्बन्धलाई अझ गति दिन चाहेको बताएका थिए । उक्त भेटमा ऊर्जा, प्रविधि र व्यापारजस्ता मुद्दामा छलफल भएको दाबी मोदीले एक्समार्फत् जानकारी गराएका थिए । 'भारत-नेपाल मित्रता धेरै बलियो छ र हामी हाम्रो सम्बन्धलाई अझ गति दिन चाहन्छौं । हाम्रो वार्ता ऊर्जा, प्रविधि र व्यापारजस्ता मुद्दाहरूमा केन्द्रित थियो ।'- त्यतिबेला मोदीले भनेका थिए ।

मदिरा पिएर हाकिमबाट

मेयर-उपमेयरमाथि अभद्र व्यवहार

बुटवल । बर्दियाको बारबर्दिया नगरपालिकाका प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत दिपककुमार आचार्य मदिराले मातेर कार्यालयमा आई भग्नाड गरेका छन् ।

नगरप्रमुख छवि लाल थारूका अनुसार, प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत आचार्यसहित आर्थिक विकास समितिका संयोजक कृष्ण गौतम र सहायक प्राविधिक पाँचौँ तहका कर्मचारी नगेन्द्र भण्डारी मंगलबार मदिरा सेवन गरी कार्यालय आएका हुन् ।

मदिरा सेवन गरे पनि गौतम र भण्डारीले कुनै बदमासी नगरेको उनले बताए । प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत आचार्य मेयर थारू र उप-मेयर रत्नकुमारी पाण्डेसँग भग्नाड गरी अभद्र व्यवहार गरेका थिए ।

मंगलबार आचार्य समयमा कार्यालय पनि आएका थिएनन् । उप-मेयर पाण्डेका अनुसार तीन जना दिउँसो साढे दुई बजेतिर मदिराले मातेर कार्यालय आएका थिए ।

उप-प्रमुख पाण्डेले सम्झाउँदै संयमित भएर बोल्न आग्रह गरे पनि आचार्यले भन्ने मनपरी बोलेको बताइन् । उनले भनिन्-'उहाँ मेरो कार्यक्षमा प्रवेश गरेपछि अरू कसैलाई भित्र प्रवेश गर्न दिनुभएन । मैले सम्झाउँदा पनि मान्नुभएन ।' मदिराले मातेरका आचार्य अराजक शैलीमा प्रस्तुत भएपछि डराएकी पाण्डे सुटुक्क भागेर मेयरको कार्यक्षमा पुगेकी थिइन् ।

उप-प्रमुख पाण्डेका अनुसार, कार्यकारी अधिकृतले गरेको व्यवहारबारे प्रमुखलाई जानकारी गराएपछि प्रहरीलाई जानकारी गराइएको हो । प्रहरीले तिनै जनालाई नियन्त्रणमा लिएको थियो ।

इलाका प्रहरी कार्यालय जयनगरबाट आएको प्रहरी वरिष्ठ नायब निरीक्षक बालबहादुर थापाको नेतृत्वमा आएको टोलीले आचार्य, गौतम र भण्डारीलाई पक्राउ गरेको थियो । त्यसपछि नगर अस्पताल लगेर उनीहरूको मापस परीक्षण गरियो । आचार्यले मदिरा सेवन गरेको पुष्टि भए पनि गौतम र भण्डारीले मदिरा सेवन गरेको नदेखिएको अस्पतालको रिपोर्टमा उल्लेख छ ।

मंगलबार बेलुकीपख भने आचार्य, गौतम र भण्डारी तिनै जनालाई आफन्तको जिम्मा लगाइ छोडिएको छ ।

प्रहरीले नियन्त्रणमा लिएपछि पनि आचार्यले आफ्नो फेसबुकमा मनपरी र तथ्यहीन कुराहरू लेखेर बदनाम गर्न खोजेको उप-मेयर पाण्डेको भनाइ छ ।

» बाँकी ३ पेजमा

मन्त्री घटाऔं, मुख्यमन्त्री प्रत्यक्ष चुनौं : गगन

प्रदेशमा बढीमा पाँच सदस्यीय मन्त्रिपरिषद् बनाउनुपर्ने थापाको सुझाव छ ।

लुम्बिनी संवाददाता

बुटवल

नेपाली कांग्रेसका महामन्त्री गगन थापाले दुई ठूला दल मिलेर बनेको वर्तमान सरकार अंकाणितको हिसाबले बलियो भए पनि जनताको भरोसा र विश्वास आर्जन गर्न सकेको बताएका छन् । महामन्त्री थापाले जनताको भरोसा आर्जन गर्ने विषयमा सरकारले कामको गति अघि बढाउनुपर्ने सुझाव दिए । नेपाली कांग्रेस रुपन्देही क्षेत्र नं. ५ को क्षेत्रीय सम्मेलनको बुधबार रुपन्देहीको कञ्चन गाउँपालिका ३ रुद्रपुरमा उद्घाटन गर्दै महामन्त्री थापाले कांग्रेस र एमालेको गठबन्धनबाट बनेको सरकार बलियोमात्रै भएर पुग्दैन, जनताको विश्वास आर्जन गर्ने गरी काम गर्नुपर्नेमा जोड दिए ।

'सरकारको कामको गति मिलेको छैन, अब जनताले सरकारले दिने सेवाबाट सन्तुष्ट गरी कामलाई अघि बढाउनुपर्दछ ।'-उनले भने । पछिल्लो समय जनतामा आक्रोश बढिरहेको र राजावादी समूहले जनतामा रहेको असन्तुष्टिलाई दुरुपयोग गर्ने गरी आगोमा घिउ थप्ने काम गरिरहेको उनले बताए । देशको स्थायित्वका लागि संविधान संशोधनको आवश्यकता औँल्याउँदै महामन्त्री थापाले अब संघ र प्रदेशमा मन्त्रीको संख्या घटाउनु पर्ने र प्रदेशको मुख्यमन्त्री प्रत्यक्ष निर्वाचित गराउने व्यवस्था गर्नुपर्ने धारणा राखे । 'संघ र प्रदेशमा यति धेरै मन्त्री चाहिएको छैन, प्रदेशमा मुख्यमन्त्री प्रत्यक्ष निर्वाचित गराएर बढीमा पाँच सदस्यीय मन्त्रिपरिषद् बनाऔं ।'-थापाले भने । नेपाली कांग्रेस संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्रप्रति प्रतिबद्ध रहेको उल्लेख गर्दै उनले जनतामा रहेको असन्तुष्टी सम्बोधन गर्ने गरी र देशको आवश्यकतालाई हेरेर संविधानमा पनि संशोधन गर्नुपर्ने उल्लेख गरे ।

पूर्वराजा ज्ञानेन्द्रले मुलुकमा भाँडभैलो, उत्पात मच्चाएर शासन-सत्ता हत्याउन चाहेको उनले बताएका छन् । काठमाडौँको तीनकुनेमा १५ चैतमा देखिएको घटनाले पूर्वराजाको नियत स्पष्ट पारेको थापाले बताएका हुन् ।

'पूर्वराजा ज्ञानेन्द्र शाह नेपालमा उत्पात मच्चाएर, भाँडभैलो गरेर सत्ताकब्जा गर्न चाहनुहुन्छ । आफ्नो हातमा शासन सत्ता लिएर चलाउन चाहनुहुन्छ । यसमा लुकेको केही छैन,' उनले भने-'तर उहाँको चाहना पूरा हुँदैन ।'

नेपालको राजतन्त्र बेलायतको जस्तो मर्यादित भएर बस्न नसक्ने पटकपटक पुष्टि भएको बताएका महामन्त्री थापाले कि राजाको शासन, कि जनताको शासन रोज्नु पर्ने अवस्थामा नेपाली कांग्रेसले जनताको शासन रोजेको स्पष्ट पारे ।

'यहाँको राजसंस्था बेलायतको जस्तो होइन रहेछ, संवैधानिक भएर बस्न पटकपटक मौका दिँदा पनि यहाँका राजाहरूले शासन हातमा लिइरहे । त्यसपछि हामीसँग दुई विकल्प थिए, राजाको शासन,

कि जनताको,' थापाले भने-'अनुभव, विवेक र ज्ञानको आधारमा नेपाली कांग्रेसले अधिवेशनबाटै संवैधानिक राजतन्त्र भन्ने विधानमा रहेको व्यवस्था बदलेर गणतन्त्र लेखेको हो ।'

बीपी, गणेशमानदेखि गिरिजाप्रसाद कोइराला र शेरबहादुर देउवासम्मलाई राजाले पटक-पटक दुःख दिएको उनको भनाइ थियो । 'राजा त्रिभुवन नेपाल छोडेर भारत जाँदा बीपीले त्यत्तै छोडेर देउवासम्मलाई राजाले पटक-पटक दुःख दिएको उनको भनाइ थियो । आउन पनि सक्नु हुन्थ्यो । तर, उहाँ त्रिभुवनलाई लिएर आउनु भयो । राजा महेन्द्रले २०१७ सालमा 'सैनिक कू' गर्दै जननिर्वाचित प्रधानमन्त्रीलाई आठ वर्ष जेल हाले । बीपी र गणेशमानले जति नै दुःख पाए पनि हामी संवैधानिक राजतन्त्र चाहन्छौं भनिरहनुभयो,' विगत सम्झँदै थापाले भने-'दरबार हत्याकाण्डपछि ढुंगामुढा खाएर घाउचोट सहेर गिरिजाप्रसाद कोइरालाले ज्ञानेन्द्रलाई राजगद्दीमा बसाएकै हो । तर, उनी संवैधानिक बस्न तयार भएनन् र माघ १९ को कदम चाले ।'

माघ १९ को कदम चाल्नु अघिल्लो दिन शेरबहादुर देउवाले राजालाई भेटेर अरु जे गरे पनि प्रजातन्त्र नमान्न आग्रह गरेको चर्चा गर्दै थापाले भने-'भोलिपल्टै तिनै राजाले देउवालाई नै जेल हाले ।'

कलिलो उमेरमा आफू पनि राजातन्त्रको समर्थक रहेको भन्दै थापाले भने-'दरबार हत्याकाण्डमा राजा वीरेन्द्र मारिँदा १३ दिनसम्म यो कपाल खौरिएर पशुपतिको पारिपट्टी दिनभर बसेर फर्किन्थे ।

अभिभावक गुमाएकोजस्तो लाग्थ्यो,' राजतन्त्रले दिएका दुःख सम्झँदै उनले भने-'मलाई पहिलोपटक राजद्रोहको मुद्दा लागेपछि अदालतमा संविधान मान्छु, राजतन्त्र मान्छु भनेर बयान दिएको थिएँ ।

तर, दोस्रोपटक पनि राजद्रोहको मुद्दा लगाएपछि संविधान मान्दैन, राजतन्त्र मान्दैन भनेर बयान दिएँ । कलिलो उमेर थियो । तर, एक, दुई वर्षको अन्तरालमै जे अनुभव गरियो, त्यसले अब राजा बोक्न सकिँदैन भन्ने स्पष्ट बनायो ।'

कार्यक्रममा नेपाली कांग्रेसका केन्द्रीय सदस्य भरतकुमार शाहले देशमा विकास भएको, तर जनताले सोचे र खोजे अनुसारको विकास नभएको कारण असन्तुष्टी बढेकोले अब विकासको गति बढाउनु पर्नेमा जोड दिए ।

कार्यक्रममा नेपाली कांग्रेसकी केन्द्रीय सदस्य गंगा शाही, केन्द्रीय सदस्य अब्दुल रज्जाक, लुम्बिनी प्रदेश अध्यक्ष अमरसिंह पुन, रुपन्देही सभापति रामकृष्ण खौण उप-सभापति डा. अनिता शाह, कांग्रेस रुपन्देही ५ कासभापति बसिउल्लाह मुसलमान, बसिउद्दिन खान, फक्रुद्दिन खान, कञ्चन गाउँपालिकाका अध्यक्ष नवराज ढकाल, कञ्चनका सभापति देवीराम रेग्मी, नेविसंघका प्रकाश उपाध्याय, रामबहादुर थापा, सचिव कृष्णप्रसाद शर्मा लगायतले बोल्दै संगठन सुदृढीकरण गरेर ०८४ को निर्वाचनमा ठूलो पार्टी बनाउने संकल्प गर्नुपर्ने बताएका थिए ।

कृषि थोक बजार केन्द्रको टेण्डर खोल्न माग

टेण्डर नखोल्नुमा ठूलो आर्थिक चलखेल भएको

व्यवसायीको आरोप छ ।

लुम्बिनी संवाददाता

बुटवल

बुटवल ६ स्थित बुटवल कृषि उपज तथा थोक बजार केन्द्र लामो समयदेखि विना टेन्डर सञ्चालनमा रहेको भन्दै अविलम्ब टेण्डर खोल्न व्यवसायीहरूले माग गरेका छन् । दश वर्षका लागि गरिएको सम्झौता सकिएको लामो समय हुँदा पनि केन्द्रको सट्टामा रहेका व्यापारीले नियोजितरूपमा अदालती भ्रमेला निकालेर सट्टामा अवैधरूपले कब्जा जमाएको भन्दै अन्य व्यवसायीहरूले टेण्डर खोल्न माग गरेका हुन् । २०८१ भदौ २४ गते कृषि बजार व्यवस्थापन समितिले ६८ वटा सटर भाडामा लगाउने गरी बोलपत्रको सूचना प्रकाशन गरेको थियो । सोहीअनुसार ६८ वटा सटरको लागि २ सय ६७ वटा बोलपत्र दर्ता भए पनि अदालतमा मुद्दा परेको भन्दै लामो समयदेखि उक्त टेन्डर खोलिएको छैन । बुटवलमा पत्रकार सम्मेलन गरी टेण्डरमा सहभागी व्यवसायीहरू ऋषव पोखरेललगायत २५ जना

व्यवसायीहरूले अविलम्ब टेण्डर खोल्न माग गरेका हुन् । टेण्डर नखोल्नुमा ठूलो आर्थिक चलखेल भएको व्यवसायीको आरोप छ ।

२६७ जना व्यवसायीले टेण्डरका लागि लाखौँ रुपैयाँ धरोटी रकम बैंकमा जम्मा गरेको, तर टेण्डर नखुल्दा व्यवसायीले नोक्सानी व्यहोर्नुपरेको पोखरेलले गुनासो गरे । 'नियमसम्मत रूपमा भएको टेण्डर अविलम्ब खोल्नुपर्दछ, यदि खोलिएन भने थप कानुनी उपचार खोज्छौं,' पोखरेलले भने ।-नगर प्रमुख खेलराज पाण्डेयले आफ्नो कार्यकालभरि व्यवसायीलाई नहटाउने भाषण गर्दै कानुनी राज्यको उपहास गरिरहनुभएको छ ।'

कृषि थोक बजार केन्द्र बुटवल क्षेत्रमा पहिलो पटक सरकारी, निजी र साभेदारी (पीपीपी) मोडल अनुसार २०६७ सालमा सुरु भएको थियो । जसमा बुटवल उप-महानगरपालिका, संघीय सरकारको कृषि मन्त्रालयअन्तर्गतको कृषि पूर्वाधार विकास महाशाखा र व्यवसायीहरूले संयुक्त लगानी गरेका थिए ।

» बाँकी ३ पेजमा

प्रो. मञ्जु एण्ड सन्स

फोन: ०७७-५३५३१७

९८५७०६०३६८, ९८५७०६०३८४

न्यू कूमकूम ज्वेलर्स

वि.पि. चोक, बुटवल-४, रुपन्देही

विगत १५ वर्षदेखि

तपाईंको सेवामा समर्पित

स्वदेशी तथा विदेशी डिजाईनका शुद्ध
सुन चाँदीबाट बनेका गर-गहनाको
एकमात्र विश्वासिलो पसल

पुराना गहनाहरू संग नयाँ गहना साट्नुका साथै
खरिद विक्री गर्नुपरेमा हामीलाई सम्भन्हुहोस्

सम्पादकीय

गौतमबुद्ध विमानस्थल चलाउने दीगो आधार तयार गर

गौतमबुद्ध अन्तर्राष्ट्रिय विमानस्थल भैरहवाबाट हुँदै आएको अन्तर्राष्ट्रिय उडान आइतबारदेखि पुनः रोकिएको छ। गत कात्तिकदेखि जजरी एयरवेजसहित तीन विमान कम्पनीले यहाँबाट उडान थालेपछि लुम्बिनीको पर्यटन प्रवर्द्धनमा आशा जगाएको थियो। गौतमबुद्ध अन्तर्राष्ट्रिय विमानस्थलमा उडान थालेका जजरी, फ्लाई दुबई र थाइएयर एशियाले समर सेड्युल अर्थात् अप्रिलबाट अक्टोबरसम्म उडान गर्न अनुमती नलिएपछि ३० अर्ब लगानीमा बनेको गौतमबुद्ध अन्तर्राष्ट्रिय विमानस्थल सुनसान भएको छ।

गौतमबुद्ध विमानस्थलबाट अन्तर्राष्ट्रिय उडान विस्तार गर्नसक्दा लुम्बिनीको पर्यटन प्रवर्द्धन गर्न सकिन्छ भन्ने विश्वास थियो । लुम्बिनी आउन चाहने संसारभरका बौद्धमार्गीलाई गौतमबुद्ध अन्तर्राष्ट्रिय विमानस्थलले सहज बनाएको सन्देश प्रवाह भइरहेको बेला एकाएक उडान गर्दै आएका विमान कम्पनीले उडान रोकेका छन् । लुम्बिनीको पर्यटन प्रवर्द्धनबाट यस क्षेत्रले मात्रै नभई मुलुककै समृद्धिको यात्राको ढोका खोल्न सक्छ । तर राज्यको अबैँ लगानीको विमानस्थल चलाउने दिगो आधार तयार हुन सकेको छैन । एकातिर भारतले सहज हवाई रुट दिइरहेको छैन । अर्कोतिर विमानस्थल चलाउनका लागि आवश्यक राज्यका अरु युनिट पनि भैरहवामा स्थापित हुन सकिरहेका छैनन् । सरकारले भैरहवाबाट नियमित अन्तर्राष्ट्रिय उडानको लागि कार्ययोजना तयार गऱ्यो, तर कार्ययोजनाअनुसार काम हुन सकेन् । केही छुट सुविधाहरु केही कार्यान्वयन भए पनि श्रमस्वीकृति, स्वास्थ्य परीक्षण, भिसालगायत सुविधाका भैरहवामा स्थापना हुनुपर्ने कार्यालय स्थापना नहुनु सरकारको कमजोरी हो । अब छिटोभन्दा छिटो आवश्यक कार्यालय स्थापना गर्न ढिलाइ गर्न हुन्न ।

त्रिभुवन अन्तर्राष्ट्रिय विमानस्थलमा कार्तिकदेखि उडान कटौतीपछि भैरहवा बलियो विकल्प बन्न सक्छ भन्ने विश्वास थियो । पूर्वाधार विस्तारका लागि भन्दै गएको २३ कार्तिकदेखि त्रिभुवन अन्तर्राष्ट्रिय विमानस्थल राति १० बजेदेखि बिहान ८ बजेसम्म बन्द गरेर १४ घन्टामात्रै सञ्चालनमा ल्याइएको थियो । राति १० बजेपछि विमानस्थल बन्द हुने भएपछि नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरणले दैनिक ४ वटा उडान गर्ने तथा काठमाडौँमा नयाँ उडान अनुमति मान्ने वायुसेवा कतार, फ्लाई दुबई, थाई एयर एसिया र जर्जीराका उडानलाई शर्तसहित भैरहवा पठाएको थियो । भैरहवा आउने एयरलाइन्सहरूलाई सरकारले विभिन्न सेवामा सहूलियतलगायतका आकर्षक प्याकेज घोषणा गरेको छ । भैरहवा विमानस्थलबाट सेवा प्रदानका लागि हवाई टिकटमा लामो गरेको प्रतियानु ३ हजार रुपैयाँ, यानु सेवा शुल्क र १ हजार रुपैयाँ पर्यटन शुल्क पूर्ण छुट, ग्राउन्ड ट्यान्डलडमा ७५ प्रतिशत छुट, ल्यान्डिङ, पार्किङ र नेभिगेसन शुल्कमा पूर्ण छुट प्रदान गरिएको छ । यसका अलावा काठमाडौँ विमानस्थलभन्दा हवाई इन्धनमा पनि प्रतिकिलोलिटर १ सय अमेरिकी डलर छुट दिइएको छ ।

अब सरकारले विमानस्थल सञ्चालनका लागि दीगो आधार तयार गर्नुपर्छ । विमान कम्पनी चल्लाका लागि यात्रु आवश्यक पर्छ । यात्रु यहाँ आउने वातावरण तयार गर्ने काम सरकारको हो । यात्रु पाइने निश्चित भए विमान कम्पनी यहाँ आउँछन् ।

नेप्से परिसूचक २३ अङ्कले बढ्यो

काठमाडौं । नेपाल स्टक एक्सचेन्ज (नेप्से) परिसूचकमा बुधबार दोहोरो अङ्कको वृद्धि देखिएको छ । नेप्से परिसूचक २३ दशमलव ८६ अङ्कले बढेर दुई हजार सात सय दशमलव शून्य चारको बिन्दुमा कायम भएको हो ।

तीन सय १८ कम्पनीको एक करोड चार लाख ४२ हजार ६८३ किता शेयर ५३ हजार ८८४ पटक खरिदबिक्री हुँदा रु पाँच अर्ब ४४ करोड ४४ लाख ३५ हजार ९०१ बराबरको कारोबार भएको छ ।

कारोबारमा उत्पादन तथा प्रशोधन र निर्जीवन बिमा समूहको उपसूचक घटेको छ भने अरु सबै समूहको उपसूचक बढेको छ ।

सबैभन्दा बढी व्यापार समूह नौ दशमलव ४४ र वित्त समूह तीन दशमलव १२ प्रतिशतले बढेका छन् । सेन्ट्रल फाइनेन्स कम्पनी लिमिटेडको शेयर मूल्यमा आज सकारात्मक सर्किट लागेको छ भने बोटलर्स नेपाल (बालाजु) लिमिटेडको शेयर मूल्यमा नकारात्मक सर्किट लागेको छ ।

वामपन्थी र लोकतान्त्रिक राजनीतिक दलको मत घटेको छ ।

तर, राजनीतिक दल र नेताहरूले निर्वाचनको नतिजाप्रति चासो दिएका छैनन् । आफ्नै दलका नेता या आफ्नै विरुद्ध आत्म आक्षेप लाग्दा पनि दल र नेताहरूले आत्मसमीक्षाको खाँचो महसुस गरेका छैनन् । यसले आज दल र नेताको छविमा ह्रास आइरहेको छ भने प्रणालीमा चुनौती खडा भएको छ । ज्ञानेन्द्र शाहलगायत पुनरुत्थानवादीहरूले धर्मिलो पनीमा माछा मार्ने कोसिस गरी जनतामा भ्रम छरिहेका बेला दलका नेताहरूले चाहिँ आफू सचिन्नुको साटो जनताका आँखाको बिभाउने काम गरेर पुनरुत्थानवादीहरूले छेकोमा भ्रमलाई बल दिइरहेका छन् । आज मुलुकमा राजनीतिक, आर्थिक संकट जुन ढंगबाट सिर्जना भएको छ, यसको मूल पहिचान गरी समाधान गर्नुको विकल्प छैन ।

किसानलाई समयमै मल, बिउ, प्रविधि र प्राविधिक सहायता उपलब्ध गराउन, किसानले उत्पादन गरेको वस्तुको बजार र मूल्य सुनिश्चित गर्न ७५३ वटै पालिकामा कृषि सामग्री, बिउबिजन, खाद तथा व्यापार कम्पनी, दुध विकास संस्थान, नेपाल औषधि लिमिटेड, साभ्ना यातायात, साभ्ना प्रकाशनलगायतका जनसेवासँग जोडिएका सार्वजनिक संस्थानको शाखा, बिक्री डिपो पुर्‍याउन संघीय प्रणालीअनुरूप स्थानीय सरकारको समेत लगानीमा पुनर्संरचना गर्नुपर्छ ।

पेरिस कम्युना झैँ यतिवेला मुलुकमा पुनरुत्थानवादी शांतिहरू सल्लबाइरहेका छन्। खासगरी रिजोको सामन्तवादका नायक गानेश्वर शाहका अभिव्यक्ति र विचारविधि अनि जनानेको नाम लिएर पुनरुत्थानवादी पूर्वपञ्चहरूले सिधिवान, गणतन्त्र नेपाली जनताको सार्वभौम अधिकारविरुद्ध दिइरहेका अभिव्यक्ति र गरिरहेका गतिविधिप्रति ०२१/६३ को जनअन्दोलनका अनुवा राजनीतिक दल र तिनका नेताहरूले गम्भीरतापूर्वक अग्रसर रणनीतिक गर्नुपर्ने भएको छ।

यतिवेला पुनरुत्थानवादीहरूले संसदीय सडकसम्म संसिधिवानविरुद्ध अभिव्यक्ति दिनुका साथै विभिन्न गतिविधि गरिरहेका छन्। आखिर यस्तो के कारणले भइरहेको छ ? यद्यपार सटिक विलेक्षण गरी गणतन्त्रवादी दलले आत्मसमीक्षा गरी भए गरेका कमि कमीजोरी सुधारि जरुरी छ। पुनरुत्थानवादीहरूले जस्ताले भीमगरहेका समयस्ताले लिएर कोक्रेप्रयातवादी राजनीति गरिरहेका छन्। देशमा अनेकाने काण्डका कारण भ्रष्टाचार बढेको छ र नेतारु भएजनाहरू मुखिएका छन्। यति मात्र होइन, सत्तामा रहेका राजनीतिक दलका नेताले अन्तुत सम्पति आर्जन गरेको आरोप पनि लागिरहेका छन्। खासगरी तन निर्वाचनमा पुनरुत्थानवादी कोक्रेप्रयातवादी र स्वतन्त्र उम्मेदवारले भ्रष्टाई २०/१२ लाख तन प्राप्त गरेका छन् भने जनअन्दोलनकारी राजनीतिक दल,

वामपन्थी र लोकतांत्रिक राजनीतिक दलको मत थएको छ । तर, राजनीतिक दल र नेताहरूले निर्वाचनको नतिजाप्रति चासो दिएका छैनन् । आफ्नै दलका नेता या आफ्नै विचारको अनेक आशय लाट्दा पनि दल र नेताहरूले आसम्पूर्णपक्षको खाँचो महसुस गरेका छैनन् । यसले आज दल र नेताको छविमा ह्रास आइरहेको छ भने शण्णालीमा चुनौती खडा भएको छ । ज्ञानन्द्र शाहलगायत पुनरुत्थानवादीहरूले धमिलाले पालामा माला भएँ बाँसिँसँ गरेर जनतामा भएँ छरेकाँक बेला दलका नेताहरूले चाँहिँ आफूँ सँचिचनुको साटो जनताकाँ आँखाँमा बिफराँने काम गरेँ पुनरुत्थानवादीहरूले छेँको भ्रमालाँ बढिँ बदिरहेकाँ छन् । आज तुलुकुमा राजनीतीकाँ आर्थिक संकट तुलु हंगवाँन सिर्जनाँ भएको छ, यसको मूल पहिचान गरेँ समाधान नतुँको विवकल्प छैन ।

अहिले गणतांत्रिक व्यवस्थामा चुनौती खडा हुनुमा तेँसलाँकामाँको अस्फलताँवशँगै नेपालको राजनीतीलाँई पनिँ पुनरुत्थान गरेँ हेतुँपुँछ । ७२ दिनसमा रहेको तेँरिस कयुन किन कयाम भएँ ? वास्तवमा क्रान्तिकारीहरूले कयुन कयुन कयाम गरेँ केही भुले गरेँ । खासगरी विरोधीकाँ सेनालाँई निःशस्त्र गर्नुँ, फ्राँस्का बैँकमाँथि कब्जा गर्नुँ, भर्खरलु र प्रसियाकाँ शत्रु पक्षको सेनालाँई परास्त गर्नुँ नसक्नु, पुँगाँपुँगाँलाँई जेल हालुको सडतुँ विदेश बाँहिँनको अवसर दिनु, विरोधीलाँई सरसँत्रु अवतावनाँन गरेँ दिनु, किसानलाँई संगठित गरी उनीहरूबाट सहयोग लिनु नसक्नु, तेँरिस कयुनले भएँको निर्वाचनमा विरोधीलाँई उठ्ने मौका दिनु, ग्रामीण भेगसमा तेँरिस कयुनको विजयको सन्देश प्रहाल नहुनु र राजसभा टिकाउ मतदार नेताहरू क्रान्तिकारी सिद्धान्त र संगठनमा संलग्न नहुनुजस्ता कारणले तेँरिस कयुन ७२ दिनभन्दा बढी टिकाँन सकेँन । तेँरिस कयुनमैँ नेपालमा पनिँ पुनरुत्थानवादीहरूले संविधानपनिँ बसेँ संविधानको विरोध गरेँ गरी राजसभाको कालात गरीरहेकाँ छ ।

नेपालमा पनि ०४६ र ०६२/६३ का जनआन्दोलनमा आइपुग्दा आन्दोलनमा दमन गर्नेहरूविरुद्ध अध्ययन गर्ने गठित मल्लिक र रामभाषी आयोगका प्रतिवेदनले सिफारिस गरेका दोषी व्यक्तिलाई आन्दोलन र परिवर्तनको समफलताका लागि गठित सरकारहरूले कारवाही गर्न नसकेपछि पूर्वपञ्च र पुनरुत्थानवादीहरूले टाउको उठाउने मौका पाए। यी मात्र नभई बढुदा कानूनका पूर्वपञ्चहरूलाई प्रधानमन्त्री बनाएर काग्रेस र एमालेले सुनपानी छर्के चोखाउने काम गरे। यी यिनको महाभुल थियो। यस्तै, गणतन्त्रपछि काग्रेस र एमालेले नेतृत्व गरेका सरकारमा पूर्वपञ्चलाई उपप्रधानमन्त्री र मन्त्री बनाउनु उनीहरूको दूतो भुल र अवसरवादी राजनीतिको प्रकाश हो।

दोस्रो जनआन्दोलनको सम्वलतार्थक पूर्वराजा ज्ञानेन्द्र शाहले राज्यको सुसूक्ष्मा सामान्य नागरिक भाएर बन्दे कबुल गरे र जसले आन्सार र सुसूक्ष्म उपलब्ध गराएर अथवा । तर, आन्दोलनयतका चार-पाँच वर्षभित्र देश तथा भारतलगायत विभिन्न देशको भ्रमणागमनस्यने र हिजोको राजतन्त्रकाको हिसाबले जनतालाई जनजकाकाका राजसहित जुलुसमा सम्भागी गराउने, जनताको अभिवादन ग्रहण गर्ने, राजतन्त्र जिन्दवादा, राजा आऊ देश बचाउ, गणतन्त्र मुर्दावाद, हिन्दु राजा जिन्दवादाजस्ता जनहिजो ज्ञानेन्द्रले स्वागत अभिवादन ग्रहण गरी दिँदै । यसरी हिजोको राजतन्त्रकाको समयमा भैँ जनतन्त्रको स्वागतमा सुसूक्ष्मा दिनु राज्यको अरु कजगी हो । पुनरुत्थानवादीहल्ले सडकका यतातुलुससधानिक गतिविधि गरिरहेका वेला खासगरी एमालेले पूर्वपञ्चहल्लसँग चुनावी तालमेल गरी पूर्वपञ्च तथा राजावादीलाई विजयी गराएर संसद प्रवेशमा सयगो । यो एमालेको विजो भुल, गैरसिद्धान्तनिष्ठ र राजनीतिको प्रमाण हो ।

गणतन्त्र आपर्षि युगात्कारि परिवर्तनको अनुभूति हुने गरी सरकारले राहत र रोजगारीमापर्ने जनतालाई सन्तुष्टि प्रदान गर्न सक्नुपर्छ । गरिब र बेरोजगारको संख्यामा हरेक वर्ष बढेती भएको छ । तर, देशधन रोजगारी नहुँदा ६०/७० लाख युवा वैदेशिक रोजगारीमा जान बाध्य भएका छन् । अनियमितता र भ्रष्टाचार बढेको छ । जनतामा निराशा र आक्रोश छ । श्रमिक र किसान समस्याग्रस्त छन् । उद्योग, कलकारखाना सञ्चालन हुन सकेका छैनन् । अनौपचारिक अर्थतन्त्र हावी भएको छ । श्रमिकको जीवनन्यापन कष्टकर बन्दै गएको छ ।

सामाजिक सुशुक्राको दायरा विस्तार हुन सकेको छैन ।
सर्वजनात्मक खर्चमा ध्यान नसकेका कारण नहुँदा राज्यलेसमेत
साधारण खर्च भित्र नसकेर फर्के दुःख हुन्छ आतंकिक
तथा बाह्य ऋणबाट अर्थतन्त्र सञ्चालन गर्नुपर्ने स्थिति
छ । सर्वजनात्मक पदका नियुक्तिमा दलीय भाव-बाटका
कारण 'गेरिजेन्सीलाई' लत्याइएको छ । दलका
नेताहरु अनियमितता र भ्रष्टाचारका काण्डसित प्रत्यक्ष
अप्रत्यक्ष जोडिएका छन् । निम्न विविध कारणहरू
जसलाई तिर निराशा छन् । कारण पुरन्तरुथानवादीहरू
सन्तमाइइएका छन् र सधनैदेखि सडकसम्म सिर्धानयोग्यो
गतिविधि गरिरहेका छन् । बढ्दो महँगो, भ्रष्टाचार, बेरोजगारीलाई
र सत्ता सञ्चालनहरूका गैरजिम्मेवार इहतेले काममाडौका
सडकमा सञ्चालनहरूलाई अझकाम मच्चाउने आधार
दिएको हो । राज्य सञ्चालनलाई समकाम भएका यस्ता
...

कमजोरीले अज पुनरुत्थानवादीहरूले जुन असंवैधानिक गाँतविधि गरिरहेका छन्, यस्तालाई राजनीतिक दल र सरकारले गम्भीरतापूर्वक पुरिन्छ र जनताको मन जित्ने ढङ्गबाट काम गर्नुपर्छ। शिक्षित अर्थतन्त्रलाई पुनर्जिवन प्रदान गर्न र जनतालाई राहत र परिवर्तनको अनुभूति प्रदान गर्न अब सरकारले ठोस नीति तथा कार्यक्रम अगाडि सार्नुपर्छ। उदाहरणसँगै क्षेत्रमा व्यापक लगानी गरेर उत्पादन र व्यापक रोजगारी विस्तार गर्ने नीति नै आलेको प्रमुख आर्थिक नीति हुनुपर्छ। अर्थतन्त्र सुधारका लागि सरकारले सुशासनमा विशेष जोड दिनुपर्छ। विगतमा अनियमितता र भ्रष्टाचार गरी अकुल सम्पति कमाउनेहरूको सम्पति छानबिन गरी जफत गर्न र र्जिजटलाईजेसमेस्ती दुला नोटको नोटबन्दी गर्न काम गर्नुपर्छ।

सावर्जनिक खर्चामा कटौती गरी मितव्ययीता कायम गर्न सरकारले साहसिक कदम चाल्नुपर्छ। यस क्रममा विभिन्न विषय लिएर मन्त्रालयलाई आपसमा गाभेर बढीमा १५ र प्रदेशमा बढीमा पाँच मन्त्रालय कायम गर्ने, मन्त्री, सांसद र जनप्रतिनिधिको निश्चित प्रतिशत तलब सुविधा र पारिश्रमिकमा हाललाई कटौती गर्ने, मन्त्री तथा सांसदका स्वकीयसचिव, प्रेस सल्लाहकार, विज्ञ नियुक्ति सरकारी कर्मचारीबाटानुचो साटो विद्यमान कर्मचारीतन्त्रका विज्ञ कर्मचारीकै सहयोग लिएर खर्च कटौती गर्ने गर्नुपर्छ।

सरकारी सवारीसाधनामा हुने खर्च घटाउन विशेष कार्यक्रम सञ्चालन गर्नुपर्छ। यसका लागि अधिकतमदेखि बसेर हल्का कमचर्याकारी लागा समूहिक सुविधासम्पन्न बस, माइक्रोबसजस्तैलाई परिवहनको व्यवस्था गरि व्यक्तिलाई तय्यमा सवारीसाधन सुविधा दिने नीतिहरू, मर्मत-सम्भार कार्य, पेट्रोल, डिजेल खर्च सहित सुविधा हाइनउत्तरुण। सार्वजनिक खर्च घटान प्रदेशका प्रमुख र मुख्यमन्त्रीलाई काठमाडौँ उपत्यकामा आवासगृह सुविधा दिने व्यवस्थाको साटो प्रकरणी काममा काठमाडौँ आउँजांदाओ जांजां दैनिक भ्रमण भता तथा सरकारी आर्थिक सुविधा उपलब्ध गराउनुपर्छ।

जेष्ठे नारायका लागि स्वास्थ्योपाचार र यातायात सेवा सुविधा निःशुल्क उपलब्ध गराएर सामाजिक सुरक्षामा सार्वजनिक खर्चको शिरोधार्य पदार्थ लैजाने नीति अन्तर्गत गर्नुपर्छ। यस्तै, यातायातको सुविधा भएको र भौगोलिक समुदायतालाई ध्यानमा राखेर गाउँपालिका तथा नगरपालिकाको संख्या घटाउनुपर्छ। जनतालाई राहत्र र रोजगारी तथा उत्पादन वृद्धिका लागि अन्तर्गत, प्रथम काल र एक-दुई वर्षमा लागू गरिसके गरी राष्ट्रिय कार्यक्रम घोषणा गर्नुपर्छ।

गर्भ र बेरोजगारलक्षित परिवर्तन वर्षका लागि थार-पाँच खर्बको कार्यक्रम कोखडा गरी राष्ट्रिय उत्पादन तथा रोजगार वृद्धि कार्यक्रम घोषणा गर्ने, कोष स्थापना गर्ने केन्द्रीय कोष, राष्ट्रिय वाणिज्य बैंक र विभिन्न राष्ट्रिय कोषलाई शोधभर्ना गर्ने गरी पालिका गर्ने, गरिव तथा बेरोजगार लक्षित कार्यक्रमका लागि स्थानीय पालिकाबाट थुप्रैको संकलन गर्ने, स्वरोजगारीका लागि स्थानीय हस्तधुनी सघी विकास तालिम प्रदान गर्ने, सीपमूलक तालिम लिएकालाई स्थानीय पालिकाको निफारिमा व्यवसाय, उद्यम सञ्चालन गर्ने सक्तो र सुलभ तरबाट स्थानीय बैंकहरूबाट पुँजी कर्जा प्रदान गरी उद्यम स्वरूपीजगामा सभागी गराउनुपर्छ।

खेतीयाँ बाँझी जमिना माटो परीक्षण गरी सहकारीमा आधारित पकेट खेती, प्रशुपालन, क्लस्टरबाट खेतीका लागि स्थानीय पालिकाको सेवास्वीकरण र फलस्वरूपमा कृषकलाई उद्देगित र प्रोत्साहित गरिनु जरुरी छ। यस क्रममा राष्ट्रिय उत्पादन बढाउने, आयात प्रतिस्थापन गर्ने तात्कालिक कार्यक्रम सञ्चालन गर्नुपर्छ। किसान र उद्यमीले उत्पादन को वस्तुको बजार र मूल्यको सुनिश्चितता गर्ने ७५३ बटै पालिकामा सरकारी र स्थानीय उद्यमीको लगानीमा सहकारीमा आधारित कृषि उपज खरिदबिक्री केन्द्र तथा कोल्ड स्टोरेज स्थापना गर्नुपर्छ।

किसानलाई समयमै मल, बिउ, प्रविधि र प्राविधिक सहायता उपलब्ध गराउनु, किसानले उत्पादन गरेको वस्तुको बजार र मूल्य सुनिश्चित गर्न ७५३ वटै पालिकामा कृषि सामग्री, बिउबिजन, खाद्य तथा व्यापार कम्पनी, दुध विकास संस्थान, नेपाल औषधि लिमिटेड, सभा यातायात, सभा प्रकाशनलगायतका जससँगैसँग जोडिएका सार्वजनिक संस्थानको शाखा, बिक्री डिपो लगाउने संघीय प्रणालीअनुसृत स्थानीय सरकारको समेत पुनसंरचना गर्नुपर्छ।

गरिब तथा बेरोजगार जनता र श्रमिकलाई राहत प्रदान गर्न रासन कार्ड वितरण गर्ने र ७५३ वटै पालिकामा सरकारको लगानीमा सुपथ मूल्यका पसल खडा गरी रासन कार्डका आधारमा बित्री-वितरण गर्नुपर्छ। उखु किसान, मिठब्याज पीडित तथा सहकारी पीडितका समस्या समाधान गर्न तत्कालै कदम चाल्नुपर्दछ।

सरकारले जनतालाई राहत प्रदान गर्ने, राष्ट्रिय उत्पादन र रोजगारी वृद्धि गर्ने र सुशासन कायम गर्ने राष्ट्रिय संकल्पसाथ राष्ट्रिय कार्यक्रम घोषणा गरी इमानदारीपूर्वक कार्यान्वयन गर्ने हो भने जनतामा नयाँ खालको उत्साह सिर्जना हुनेछ र अर्थतन्त्रलाई पुनर्जीवन प्रदान गर्ने सकिन्छ। यसले धर्मोत्तरी पानीमा माछा मार्ने भन्ने प्रतीकमा र पुनरुत्थानवादी शक्ति स्वतः परास्त हुनेछन्। नयाँ पत्रिकाबाट

मेवा: कति फाइदा, कति बेफाइदा ?

जनस्वास्थ्य विज्ञहरूले स्वस्थ जीवनका लागि खानामा पौष्टिक आहारको अपरिहार्यतालाई जोड दिन्छन् । सही मात्रामा सही खानपान स्वास्थ्यका लागि निफै फाइदाजनक हुन्छ । स्वस्थ तथा पौष्टिक आहारले थुप्रै स्वास्थ्य समस्याबाट समेत जोगाउने गर्छ ।

पौष्टिक आहारमा फलफूल तथा हरियो सागपातलाई बढी लिने गरिन्छ । स्वस्थ रहनका लागि फलफूलका साथै हरियो सागपातको सेवन गर्न सुझाव दिने गरिन्छ । कुनै बिरामी हुँदा त डाक्टरले विशेष फलफूलको सिफारिस नै गर्छन् ।

यस्तो पौष्टिक आहारमा मेवा पनि एक हो । विशेषज्ञका अनुसार मेवा पनि स्वास्थ्यका लागि निकै फाइदाजनक हुन्छ । मेवाको सेवनले थुप्रै रोगबाट छुटकारासमेत दिन्छ । मेवाको सेवन कुनै स्वास्थ्यका लागि हानिकारक पनि हुनसक्छ ।

मेवालाई भिटामिन 'ए' को उपयुक्त स्रोत म
मेवामा भिटामिन 'ए' का साथै भिटामिन सी पनि
मेवामा प्रचुर मात्रामा पानी, प्रोटीन, कार्बोहाइड्रेट, क्ष

क्यालिशियम, फस्फोरस, आइरन आदि पाइन्छ । प्राकृतिक रुपमा यसमा फाइबर, क्यारोटिन र मिनरल्स पनि भरपूर मात्रामा पाइन्छ ।

कपाललाई बलियो बनाउनका लागि मेवाको रस उपयोगी हुन्छ । विशेषज्ञका अनुसार क्यान्सरबाट जोगाउनका लागि मेवाको बीउ उपयुक्त मानिन्छ । अधिक

तौल हुँदा मोटोपन घटाउनका लागि मेवाको सेवन उपयुक्त हुन्छ । उच्च रक्तचापको समस्या भएका बिरामीका लागि काचो मेवाको सेवन फाइदाजनक हुन्छ । रोग प्रतिरोधात्मक क्षमता कमजोर भएका बिरामीका लागि पनि मेवाको सेवन उपयुक्त मानिन्छ ।

तर, गर्भावस्थामा भने मेवाको सेवन गर्नु हुँदैन । मेवामा लेटेक्स पाइन्छ । जसले पाटेघर साँघुरिने जोखिम हुन्छ । र, गर्भ पतन, प्रसव पीडा र बच्चालाई असहजता हुनसक्ने जोखिम हुन्छ । स्तनपान गराइरहेका महिलालाई पनि मेवाको सेवन नगर्न सुझाव दिइने गरिन्छ । अधिक मेवाको सेवन जन्डिसको रसक ।

नाकमा समस्या भएका, दमका रोगी र स्वाससम्बन्धी समस्या भएका बिरामीले पनि मेवाको सेवन गर्नु हुँदैन । मेवाको अधिक सेवनले पथरीको जोरिखम पनि रहन्छ । एक वर्षभन्दा कम उमेरका बालकालिकालाई पनि मेवाको सेवन गराउनु हुँदैन ।

